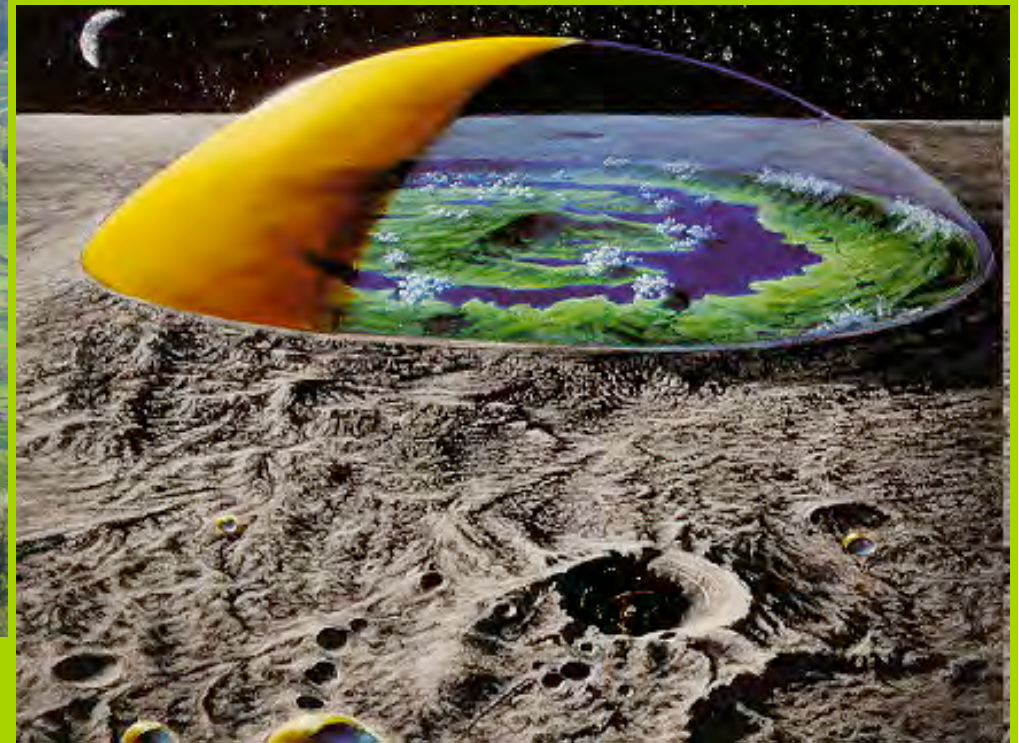

High Nature Value grasslands: securing the ecosystem service of European farming post 2013
7-9 September 2010, Sibiu, Romania

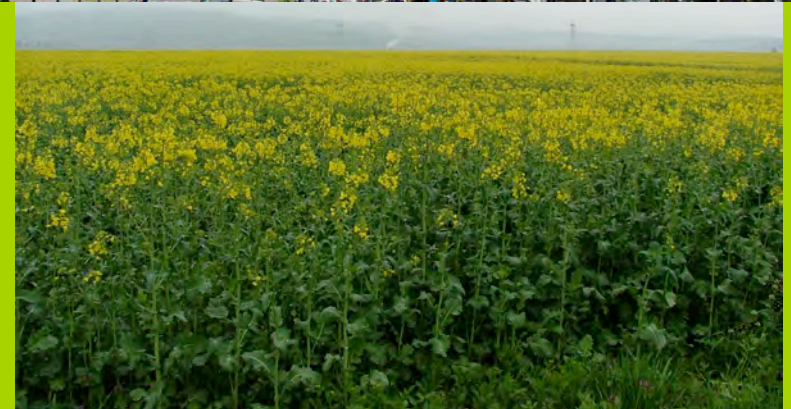
ECOLOGIA CULTURALĂ ȘI ETNOECOSISTEMELE

Vasile Cristea & Rákossy László
Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca

High Nature Value grasslands: securing the ecosystem service of European farming post 2013
7-9 September 2010, Sibiu, Romania

Globalizare – monotonizare- uniformizare: *Why the future doesn't need us (Bill JOY, 2000)*

High Nature Value grasslands: securing the ecosystem service of European farming post 2013
7-9 September 2010, Sibiu, Romania

*O pledoarie pentru trecerea de la **a supraviețui**, la*

Cum? Prin a învăța a trece de la societatea consumului și risipei, la cea a înțelepciunii și raționalității, de la agresiunea asupra oamenilor și a naturii, la iubirea sau la respectul vieții, așa cum propovăduiesc marile religii ale umanității.

High Nature Value grasslands: securing the ecosystem service of European farming post 2013
7-9 September 2010, Sibiu, Romania

Ecologia culturală:

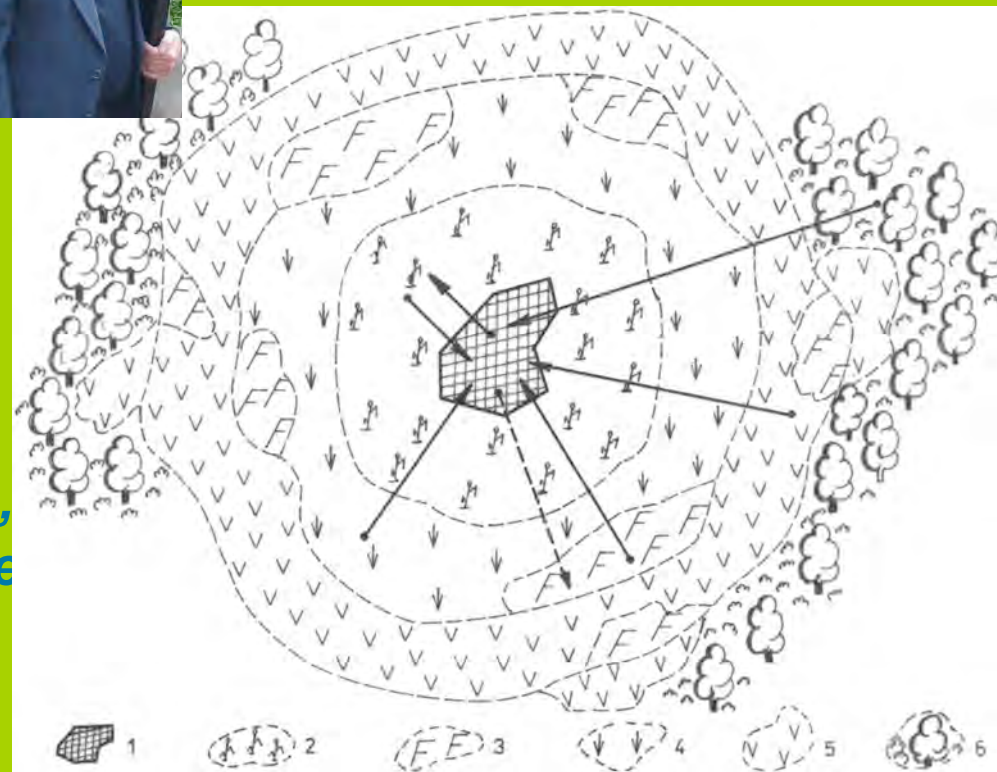
desprinsă din *Human Ecology* sau doar o ramură a acesteia, a fost definită mai întâi ca „ethnoecology” (Gragson *et* Blount, 1999, *ap.* SUTTON *et* ANDERSON, 2010); este de fapt o antropologie ambientală, în care realitatea din natură este explicată și prin cultura comunității umane date, nu numai prin cauze abiotice și cenotice; este o direcție de studiu vitală pentru omenire și cu un pronunțat caracter inter-, trans- și pluridisciplinar.

Etnoecosistemele

Termenul de etnoecosistem, fără a fi fost definit vreodată explicit, a fost utilizat în mai multe ocazii de către N. Boşcaiu.

O definiție posibilă: *reprezintă un tip particular de ecosisteme secundare, cu o accentuată notă de originalitate, cu substanțiale ipostaze originare ale vieții, tip modelat, reglat și menținut în timp de anumite comunități umane, prin practici culturale specifice, într-un spațiu geografic bine determinat.*

**Zonarea spațiului rural în
sistemul agro-silvo-pastoral
(Herremans 1996)**

High Nature Value grasslands: securing the ecosystem service of European farming post 2013
7-9 September 2010, Sibiu, Romania

Tipuri de etnoecosisteme

Breite – platou întins,

Destinate furajării bovinelor și ovinelor, dar și recoltării de ghindă, iar ocazional și pentru unele activități socio-culturale

High Nature Value grasslands: securing the ecosystem service of European farming post 2013
7-9 September 2010, Sibiu, Romania

Dehesas (sau ***montados***, în portugheză)

Au aceeași fizionomie și funcții, dar diferă prin speciile de *Quercus*,

High Nature Value grasslands: securing the ecosystem service of European farming post 2013
7-9 September 2010, Sibiu, Romania

Pajiștile: formațiuni ierboase ce existau în antichitate pe suprafețe mult mai reduse, generate de presiunea marilor ierbivore sălbatice.

Pajiștile mezo- și xerotermofile din Transilvania

A. Origine naturală, edafică

- luminișuri întreținute de erbivorele mari
- luminișurile naturale din pădurile xerotermofile
- versanți stâncoși cu expoziție sudică

- pante abrupte pe soluri argiloase
- pe soluri sărăturate

B. Artificială, prin defrișarea pădurilor și folosința tradițională a terenurilor

- pășuni
- fânațe
- livezi
- vii
- terenuri agricole

Caracteristici:

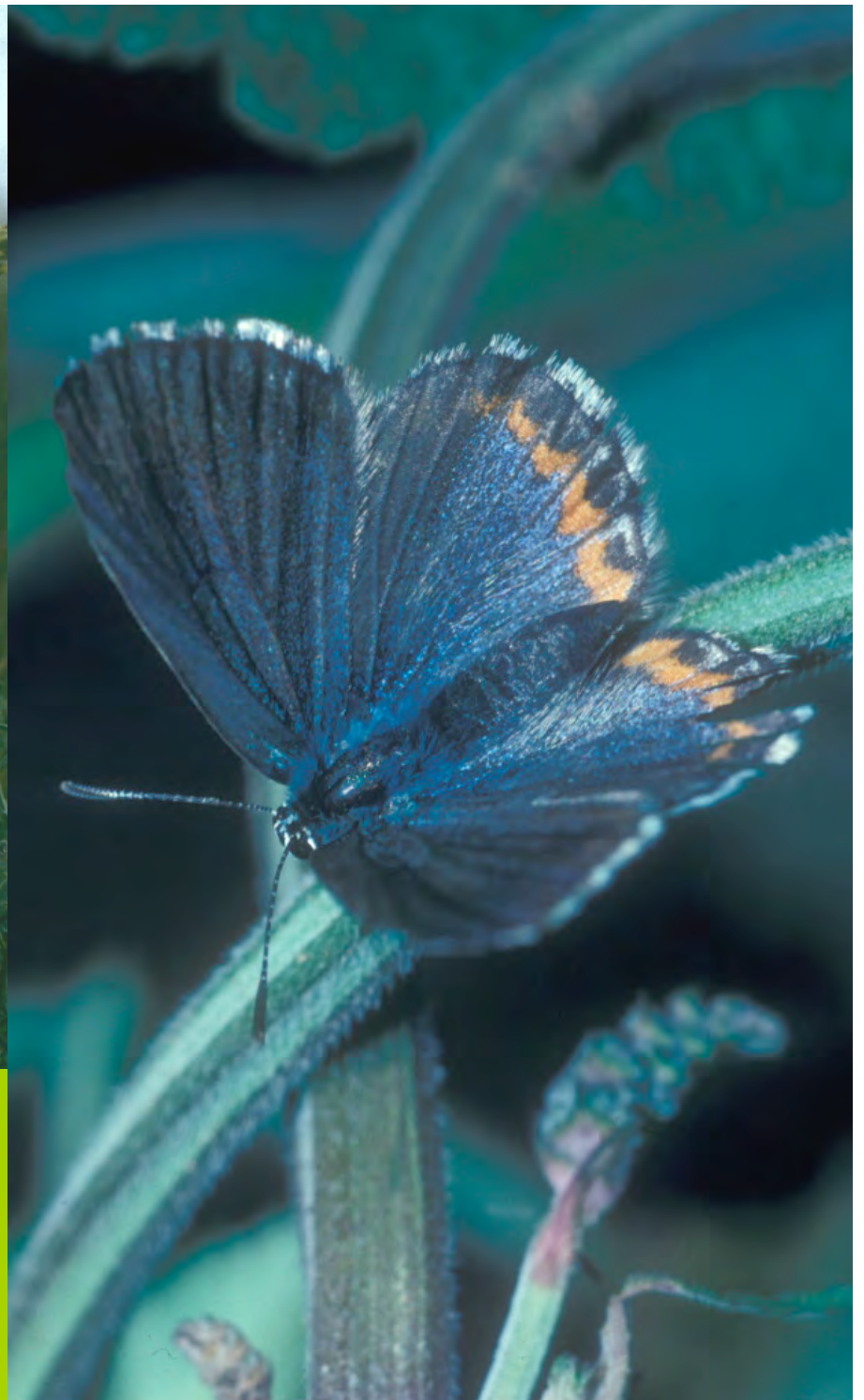
1. Proporții echilibrate între:

- suprafețe naturale
- seminaturale
- antropizate

2. Intersectarea unori regiuni și influențe biogeografice

3. Biodiversitate ridicată

4. Procent ridicat de taxoni endemici

Endemite:

Astragalus peterfii

Pseudophilotes bavius hungaricus

Structura actuală a
peisajului este menținută
prin agricultura de
subzistență

Peisaj cultural de tip mozaicat

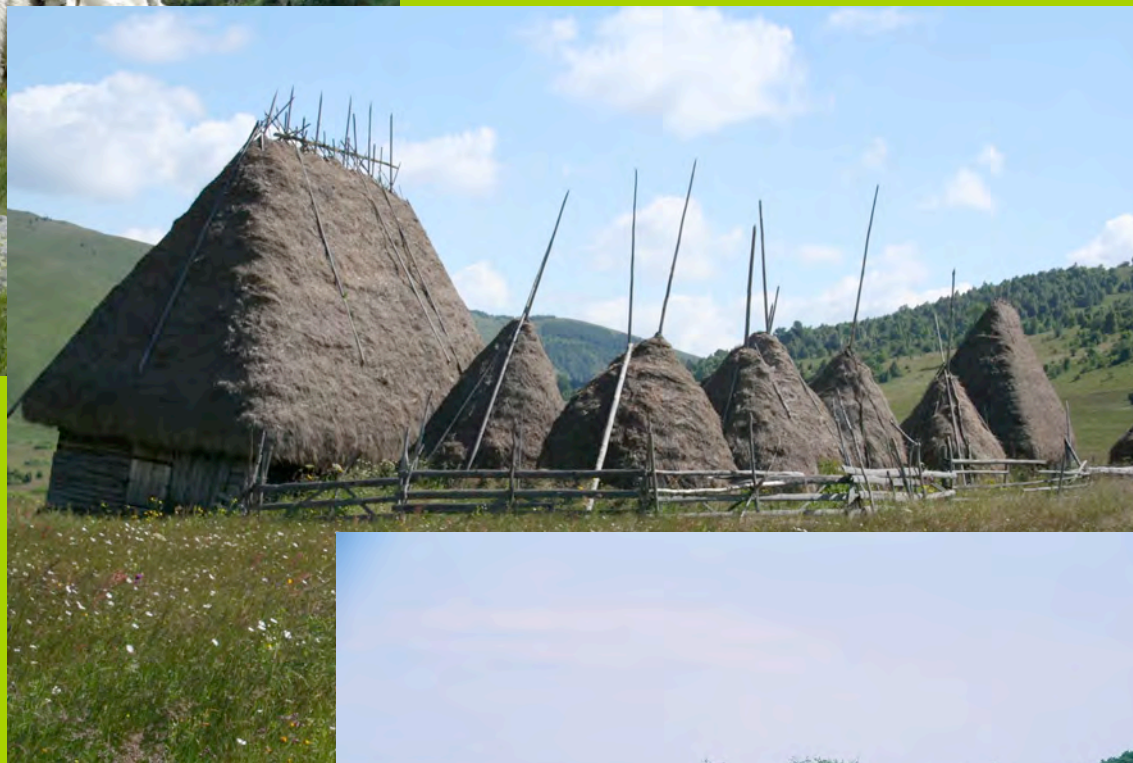
Terase viticloe abandonate

Cositul manual

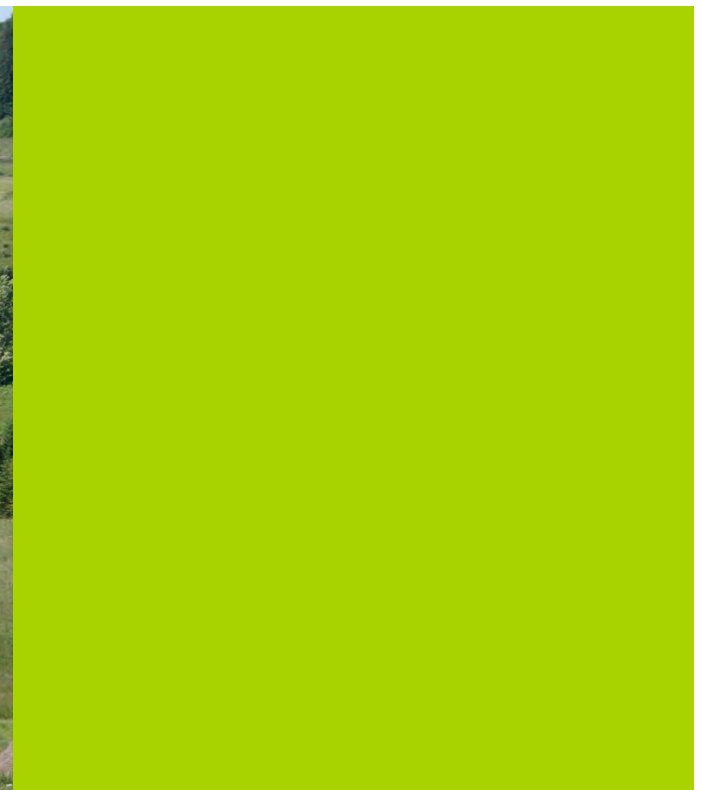

Efectele pozitive și negative ale pășunatului cu oi

Necesarul de fân scade odată cu scăderea numărului de animale din gospodăriile private

Lipsa pășunatului și cositului

Prin lipsa pășunatului extensiv sau a cositului, vegetația se îndesește, speciile rare și specifice fiind înlocuite de altele, adaptabile, nespecifice, cu talie înaltă, urmând tufărișurile și apoi, pădurea.

Ex: Echium rossicum, Centaurea sadleriana-Gruppe, Cirsium pannonicum, Hypochaeris maculata sunt înlocuite de Chamaecytisus albus, Lathyrus latifolius, Inula hirta, Inula ensifolia,

Diversitatea culturală va rămâne doar... spectacol!

Concluzii

-
- peisajul cultural (natural) este de fapt un loc „**de lectură interdisciplinară**”,
 - **coevoluția peisajului natural cu societatea umană** trebuie privită și analizată dintr-o perspectivă istorică (trecută), actuală și viitoare,
 - procesul de globalizare, nu trebuie să afecteze și anihileze tradițiile agro-silvo-pastorale și biodiversitatea generată și adăpostită de către **etnoecosisteme**,
 - **ecologia culturală** trebuie să-și facă loc în curricula specialiștilor ecologi și etnologi deopotrivă.

Generațiile viitoare ne obligă să
acționăm!

High Nature Value grasslands: securing the ecosystem service of European farming post 2013
7-9 September 2010, Sibiu, Romania

Vă mulțumim pentru atenție !

Vielen dank für Ihre Aufmerksamkeit !

Köszönjük figyelmüket !

Many thanks for your attention !

